

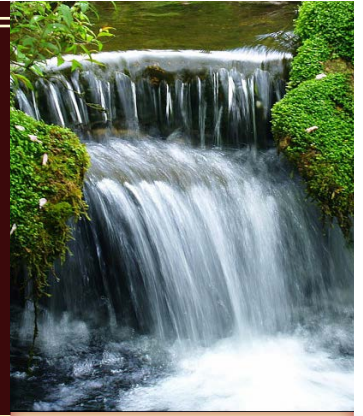

האדמו"ר מהאלמין
רבי שלום יהודה גראס שליט"א
חיבר למעלה מאלף ספרים על כל מקצועות התורה

מקוה ישראל ה'

חלק טו

על חיוב ושמירת תורת המקוואות

אור הזוהר 222 * אב תשע"ג

מפעל הזוהר העולמי טל: 0527651911

פרק כ"ז

בו יבואר גודל ענין הרחיצה בחמין בערב שבת הוא משום עונג שבת, - וכדי לפשוט צורה של ימי החול וללבוש צורה חדשה לכבוד שבת - ועל ידי שרוחץ עצמו בחמין בערב שבת קודש נעשה האדם זך ונקי מבלי סיג כמו שיהיה אחר תחיית המתים - ואם רוחץ גופו בערב שבת קודש לא יצטרך לידון במים רותחין של מי המבול - יש אומרים שאם מימי המקוה חמה, אין צריכין לרוחץ הגוף במים חמין לפני הטבילה, רק די בזה שטובל עצמו במקוה חם - רחיצה במים חמין הכוונה על דמעות חמין, היינו לבכות בערב שבת, לעשות הכנה לשבת קודש - על ידי הטבילה במקוה בערב שבת קודש נעשה האדם נקי מהעבירות שנכשל בהם במשך כל ימי השבוע - בערב שבת הי' ר"ר זושא זי"ע בא אל בית המרחץ ופושט את בגדיו, ומילא מחתה עם גחלים וישב עליהם, וקרא: הסתכל איזה רשע זושא הוא, שאפילו הגחלים לא רוצים לשרוף אותו

ימים לו' ימים וכו', ורוחץ כל גופו בחמין שאין הגוף נכוה מהם, וראשו בלבד שהגוף נכוה בהם, ואחר כך ירחץ כל גופו בפושרין, ואחר כך בפושרין מן הפושרין עד שירחץ בצונן וכו' יעויין שם, נמצא דעל פי הרפואה גם כן דיש לרוחץ בחמין פעם אחת לו' ימים, ועל כן יש לרוחץ בערב שבת כדי לכוין לשם מצוה, והרפואה ממילא באה.

5. בספר רבינו ירוחם (נתיב שנים עשר, ריש חלק ראשון) כתב וזה לשונו: רחיצת ידיים ורגלים או מרחץ או מתעטף בטליתו, וכל תיקונים שעשה לכבוד שבת, היא מצוה משום עונג שבת.

לפשוט צורה וללבוש צורה

6. בספר אמרי פנחס (שער ד' שבת ומועדים אות ה') כתב: שמעתי מבנו מוהר"י ששמע מאביו בהר"ב טעם שהולכים למרחץ בערב שבת הענין לפשוט צורה וללבוש צורה, שצריך להלביש צורה חדשה על שבת, על כן הולכים למרחץ ופושטים מלבושים והולכים ערום כנזכר לעיל.

7. בספר אור הנר (סדר הנהגת היום, ערב שבת קודש אות ו') וזה לשונו: ואם המקוה היא צונן, יהדר אחר מים חמים לרוחץ פניו ורגליו בחמים, ואם המקוה הוא חמה, אין צריך לרחיצת פניו ורגליו בחמין כו'.

8. בספר אוצר החיים (חלק ה' דף מ"ט עמוד ב') וזה לשונו: יתקן נפשו במים חמין של קדושת שבת, שלא יצטרך לידון במים רותחין של מי המבול.

1. בספר קרבן שבת (פרק ד', סוד רחיצה בשבת ודינה, סימן ד') וזה לשונו: והנה עם כל זה מבוארת כוונת רבי יהודה בר עילאי שהי' חיוב אצלו בכל ערב שבת להביא לפניו עריבה מלאה מים, כדי שיוסרו ממנו כתמי עונותיו, כי אין אדם צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, ולא נזכר שהי' טובל עצמו, כי ידע בנפשו שלא חטא בקרי, ודי הי' לו ברחיצת חמין, וגם הי' מלביש עצמו בבגדי פשתן לבנים, לפי שעל ידי הרחיצה נעשה האדם זך ונקי מבלי סיג כמו שיהי' אחר התחי' כנזכר לעיל, ונודע שהצדיקים עתידים לעמוד בלבושיהן תכריכי פשתן, ולכך לכוונה זו הי' לובש עצמו בבגדי פשתן, ולפי שעל ידי זה נעשה האדם ממש כמלאך כמו שעלה תחלת המחשבה של הקדוש ברוך הוא, לכך מסיים המאמר ואומר והי' דומה למלאך הי' צבקות, רצה לומר בפעולה זו הי' ממש דומה למלאך הי' זך ונקי.

2. בספר ראש יוסף (מסכת שבת דף כ"ה עמוד ב' בדיבור המתחיל רחיצת ידיים ורגלים) וזה לשונו: בגמרא רחיצת ידיים ורגלים ערבית, ופירש רש"י ליל שבת לאו דוקא אלא ערב שבת מבעוד יום וכו', ומה שאין מברך על הרחיצה איני יודע, ואפשר דאין כל כך מצוה.

3. בחידושי חתם סופר (מס' שבת דף כ"ה עמוד ב', בדיבור המתחיל ואני אומר מצוה) וזה לשונו: מאי מצוה וכו' כך היה מנהגו של ר' יהודה בר אלעאי, ומסתמא מצוה רבה היא, מדנקט מנהגו, ומנהג ישראל תורה היא, כך מצאתי בראב"ן סימן שמ"ג.

4. בספר כף החיים (סימן ר"ס אות ג') כתב, הגה, כל גופו וכו' דמשמע שמצוה לרוחץ כל גופו בחמין בערב שבת, ועיין ברמב"ם הלכות דעות (פרק ד' הלכה ט"ז) שכתב דרך הרחיצה שיכנס האדם למרחץ מזו'

ההעדר מצוי להחזיר. גם מבואר בחקירה כי הדמעות הבאים מקירות הלב הם חמים רותחים מרתיחות הלב, ובוזה נבוא אל הביאור בהקדים כי השגת השפע מכונה יום שבת, וההכנה לזה נקרא ערב שבת, וזה קינת ירמי' עליו השלום להיות ותזנח משלום נפשי זה נר שבת, היינו עוצם ההשגה זנחה נפשי ממני, והי' לי עדיין קצת נחמה אלו הייתי יכול לבכות מקירות לבבי, אבל נשיתי טובה, זהו מים חמים, היינו דמעות חמים בערב שבת, לעשות הכנה להחזיר השפע לי וכו'.

10. בספר מאמר מרדכי (סלאנים, דף ס') מביא סיפור נורא, מה שהי' עם הרב הקדוש הרבי ר' זושא מהאניפאלי זכותו יגן עלינו: בערב שבת הי' בא אל בית המרחץ ופושט את בגדיו, ומילא מחתה עם גחלים וישב עליהם, וקרא: קוקט וואס פאר א רשע זושא איש, אפילו די קוילן ווילן איהם נישט ברענען. [הסתכל איזה רשע זושא הוא, שאפילו הגחלים לא רוצים לשרוף אותו].

פרק כ"ח

אחר הרחיצה בחמין ערב שבת קודש, צריך לטבול עצמו במקוה כדי לקבל הארת שבת - על פי שולחן ערוך וכתבי האר"י ז"ל מחויב האדם לטבול עצמו במקוה בערב שבת קודש, ואין לזלזל בוה, כי האר"י ז"ל שמע כל דבריו מפי הקדוש ברוך הוא בעצמו - מי שטובל עצמו בערב שבת קודש יאמר לו, - יכוין קודם הטבילה להטהר מחטאים עונות ופשעים שפגם במשך ימי השבוע - בשעת הטבילה במקוה בעש"ק יכוין ויאמר שטובל עצמו לכבוד שב"ק - על ידי הטבילה במקוה בעש"ק נעשה האדם נקי מהעבירות שנכשל בהם במשך ימי השבוע - על ידי הטבילה יכול לזכות לאור הקודש

6. בסידור האריז"ל (להרב ר' שבת, עניני ערב שבת) וזה לשונו: ליב ט'הור ב'רא לי אלקים, ראשי תיבות טב"ל, ואז ורוח נכון חדש בקרבי, שאין קדושת שבת ניכר באדם עד שיטבול עצמו.

7. בסידור ר' אשר (דף רכ"ה עמוד א') כתב: ותיכף אחר הטבילה ניכר באדם תוספות הקדושה וכו'.

8. בספר כף החיים (סימן ר"ס אות ד') כתב וזה לשונו: ואם כן לפי סודם של דברים, צריך תחלה לרחוץ פניו ידיו ורגליו כדי להעביר מהם הקליפה כנזכר לעיל, ואחר כן לטבול כדי לקבל הארת שבת.

9. בספר אור צדיקים (לר"מ פאפיראש, סימן כ"ח סעיף כ') כתב, סדר הטבילה ערב שבת קודש, יכנס במים ויאמר: הריני טובל להפשיט את הזוהמא.

10. בספר אור צדיקים (לר"מ פאפיראש, סימן כ"ח סעיף כ') כתב: ויטבול פעם ב', ויאמר הריני טובל להפשיט בגדי חול, ויטבול פעם ג' ויאמר הריני טובל לכבוד שבת קודש, זכור ושמור בדיבור אחד נאמרו, ויקרא אלקים ליבשה ארץ ולמקוה המים קרא ימים, ויטבול פ"ד ויפסע לאחוריו ויאמר הפסוק "אם תשיב משבת רגלך וכו' עד ה' דבר".

המקוה תיקן לזרע לבטלה

11. בספר מנחת שבת (סימן קנ"ז) כתב: ראיתי בשם האר"י ז"ל לבל יתרושל בטבילת מקוה, ובפרט לכבוד שבת קודש, ויזכור היטב כמה פעמים חיים את עצמו לעבירה, הן באכילה ושתי', ובפרט בזרע לבטלה רחמנא לצלן וכיוצא, ויקרר עצמו כעת לכבוד ה'.

9. בספר דרשות חתם סופר (חלק ב' דף ש"ז עמוד א' בדיבור המתחיל כתי) וזה לשונו: כתיב ותזנח משלום נפשי נשיתי טובה, אמרו חכמינו זכרונם לברכה (שבת דף כ"א עמוד ב') זה נר שבת ומים חמים בערב שבת. והענין דכתיב (תהלים ק"ט) פלגי מים ירדו עיני על לא שמרו תורתך, ומה ענין שמירת התורה להענינים דוקא, אלא יש לאדם שני מיני עינים, עיני שכל, שבו ישיג כל מושג, ועיני הגשמיות, והרוצה לפתוח עיני גשמיותו נסתמו ממנו מעיני חכמה בפתוח אלו יסתמו אלו, כמו שכתוב במקום אחר על פסוק ויפקחו עיני שניהם (והחכמה נקראת דולה מים מבורות עמוקים, מים עמוקים עצה בלב איש ואיש תכונה ידלנה (משלי כ), לכן בזאת יכופר מה שלא השיג התורה על אמיתתה ולא דלה מים עמוקים בלבו להשיג בעין שכלו, לעומת זאת פלגי מים ירדו עיניו הגשמיים מימי הדמעות היוצאים מן הלב, אך כל זאת אפשר בחסר היאוש מהשג הדבר, ובהיות ההעדר ההוא נוגע אל לבו באמת, אבל כשאי אפשר לו לבכות ולבו אטום, מזה נראה שאין

1. בספר הזוהר (פרשת ויקהל דף ר"ד) וזה לשונו: כד על שבתא אצטריכו אינון עמא קדישא לאסחאה גרמייהו משמושא דחול, מאי טעמא, בגין דבחול רוחא אחרא אזלא ושטיא ושרא על עמא, וכד בעי בר נש לנפקא מן ההוא רוחא ולאעלא ברוחא אחרא קדישא עילאה, בעי לאסחאה גרמי' למשרי' עלה ההוא רוחא עילאה קדישה.

2. בספר הזוהר (פרשת תרומה דף קל"ו עמוד ב'): רב המנונא כד הוי סליק מנהרא במעלא שבתא, הוה יתיב רגעא חדא וזקיף עיניו והוי חדי, והוה אמר דהיה יתיב למחמי חדוה דמלאכי עילאי.

3. בספר שער הכוונות (להאר"י, ענין טבילת ערב שבת אות צ') כתב: ואחר קריאת הפרשה היה טובל הטבילה של ערב שבת.

4. בספר שער הכוונות (להאר"י ז"ל, ענין טבילת ערב שבת אות ק') כתב: אחר כך תכוין שכל זה יהיה לכבוד שבת, והוא: כי הלא בח' שמות הנ"ל שהם ד' היות, וג' אהי"ה ושם י"ה, יש בהם ל' אותיות, וזהו ל' של לכבוד, וכשתוסיף ב' כוללים, שהם כללות הז' שמות, וכללות שם י"ה, יעלו במספר כבוד, ומספר כל ח' שמות הנזכרים לעיל עצמן, הם בגימטריא שבת, וכשתעלה מן המים, תאמר אם תשיב משבת רגלך.

5. בספר שולחן ערוך האריז"ל (תוספת שבת אות ט"ו) כתב: אמר מורי זכרוננו לברכה כי כל המצוות ועבירות שאדם עושה ניכרים במצחו, ומי שזוכה בנפש יתירה בשבת אז אין שום עבירה ניכרת במצחו, כי הארת הנפש יתירה מכסה אותו הרושם, אבל אם האדם טמא קרי ניכר במצחו, ואין הארת נפש יתירה מכסה אותו הרושם עד שיעשה טבילה, ואז יסיר מעט מהרושם ממצחו, ואינו ניכר כל כך אחר שעשה טבילה.

12. בספר ראשית חכמה (שער הקדושה פרק ז) כתב: והעיקר שצריך האדם לעשות ביום הששי בגופו, לקנות קדושת שבת ונשמה יתירה, היא טבילה במ' סאה, כדי לפשוט רוח חול וללבוש רוח קדושת שבת.
13. בספר של"ה (מסכת שבת פרק נר מצוה) וזה לשונו: ולענין טבילה בכל ערב שבת, הוא קדושה גדולה וטהרת הקדוש וכו'.
14. בספר של"ה (שער האותיות אות ק', קדושה) כתב: וכל אדם צריך טבילה בכל ערב שבת וכו', כדי לפשוט לבוש רוח חול, וללבוש רוח קדושת שבת, שהוא רוח חשוב מעתיקא, וכולי האי ואולי שישירה עליו רוח הקודש.
15. בספר דברי שמואל (ניקלשבורג, הנהגות הצה"ק הרב ר' שמעלקא זכותו יגן עלינו, אות כ"ה) כתב: ירגיל עצמו בטבילה תמיד. וחייב בעת הטומאה חס ושלום, ובערב שבת קודש ובערב יום טוב ויום טוב גם כן חייב לטבול.
- מי שעובר על דברי האר"י ז"ל בלי אונס, שרי לי' למיקרי עבריינא, כי כל דבריו אפילו דבר קטן, הוא מה ששמע לא מפי מלאך ולא מפי שרף, אלא מפי הקדוש ברוך הוא בעצמו
16. בספר שלחן הטהור (קאמאראג, סימן ר"ס) כתב וזה לשונו: מצוה וחייב מדברי האר"י ומדברי הזוהר הקדוש לטבול בנהר או במקוה בכל ערב שבת קודש וכו', ומי שעובר על דבריו בלי אונס, שרי לי' למיקרי עבריינא, כי כל דבריו אפילו דבר קטן, הוא מה ששמע לא מפי מלאך ולא מפי שרף, אלא מפי הקדוש ברוך הוא בעצמו.
17. בסידור בית יעקב (להיעב"ק, מוסף השבת אות כ"א) וזה לשונו: מאן דזהיר בה, קדוש יאמר לו.

פרק כ"ט

מי שטובל עצמו בערב שבת קודש זוכה שישירה עליו הנשמה יתירה של שבת קודש - זוכה להשגות הרבה חכמות - הטבילה במקוה בערב שבת קודש צריכים לקיים כמעט במסירת נפש - הטובל עצמו בערב שבת קודש ברוך הוא מקבל תפילותיו - זמן טבילה במקוה יש אומרים שהוא כמו שעה קודם חצות, ויש אומרים שזמנו לאחר חצות דייקא - ויש אומרים שזמן הטבילה הוא דייקא סמוך לשקיעת החמה, לפני זמן הדלקת הנרות, כדי שתבא הנאת הרחיצה בשבת עצמה, וכל מה שהוא טובל סמוך לשבת קודש מרגיש יותר קדושת שבת קודש אחר הטבילה במקוה.

הקדושה, ומזה הטעם צריכין לטבול את עצמו כדי שתשרה עליהם אם הבנים (השכינה), ואז יתעטרו בנפש יתירה.

3. בספר הקנה (זה לשונו: בספר מעין גנים דף צ"א) כתב: הטובל עצמו ערב שבת, הקדוש ברוך הוא מקבל תפילותיו וקושר בו אהבתו.

4. בסידור האר"י (להרב ר' שבת, עניני ערב שבת) כתב: אחר שבשעה ה' של יום ו' מתחיל להתנוצץ אור תוספות שבת, וזהו ה' דהשישי לכן אם כבר קרא שנים מקרא ואחד תרגום יטבול, כי כבר יש יכולת בידו לקבל תוספות שבת, ולא קודם שעה ה', כי על ידי הטבילה שהסיר בגדי חול של הנפש, אז ניכר ומתגלה תוספות שבת, ועיקר הגילוי הוא אחר חצות דוקא.

5. בספר יסוד ושורש העבודה (שער העליון פרק א) כתב: וילך להטהר

1. בספר שער הכוונות (להאר"י ז"ל, ענין טבילת ערב שבת אות צ'), וזה לשונו: והי' אומר מורי זכרונו לברכה כי כיון שכבר קרא הפרשה כבר יש באדם כח לקבל תוספות קדושת השבת, ולכן לא הי' טובל קודם שיקרא הפרשה זולתי דרך מקרה, ואף גם מקרה זה לא הי' טובל רק אחר שהתחילה שעה ה' מיום ו', כמו שביארנו לעיל על ה' יתירה דיום ה', והי' אומר מורי ז"ל כי תוספות שבת הי' ניכר ומתגלה במצח האדם תיכף אחר הטבילה הנזכר, אבל עיקר הגילוי לא הי' רק אחר חצי היום, ודוקא אם טבל כבר, והסיר ממנו קליפין דחול וכו'.

2. בספר תולעת יעקב (סוד שבת) וזה לשונו: טעם לרחיצת ערב שבת, שבימי החול שוטות סיבה אחרת בעולם, וצריכים עם הקודש לצאת מתחת הרשות ההוא לנקות עצמם ממנו, ליכנס בסוד האמונה

יטבל במקוה. על זה השיב לו כ"ק אא"ז זי"ע שיש לו קבלה מרבתי שטבילה פעם אחת בימות החול ופעמיים בשבת בערב שבת קודש לא יזיק חס ושלום.

13. בספר חמדה גנוזה (חלק ב' דף ע"ד) וזה לשונו: סיפר כבוד קדושת אדוני אבי מורי ורבי [מגארליץ], שבימות החורף ה' הרב הקדוש [מורנו הרב ר' שלום] מבעלזא זכרונו לברכה הולך למקוה בערב שבת קודש בבוקר, ולא הלך עוד לעת ערב.

14. בספר עבודת עבודה (שיחות קודש טאהש, דף קנ"א) וזה לשונו: בעיר דעמעטשער עיר שבה ה' כבוד קדושת אדוני אבי מורי ורבי זכותו יגן עלינו, אב בית דין דמתא, נהגו שבכל שנה בראש חודש אייר או בל"ג בעומר סיימו לימוד הש"ס, וזקיני הקדוש [הרב הקדוש מטאהש זכותו יגן עלינו] ה' רגיל להשתתף בסעודה אשר ערכו לכבוד הסיום. פעם אחת בתוך הסעודה סיפר הרב הגאון ר' נפתלי הירצקא אמסעל זכרונו לברכה לפני זקיני הקדוש, שהרב הקדוש בעל צבי לצדיק מבלאזשוב זכותו יגן עלינו, הלך פעם בערב שבת לטבול לכבוד שבת קודש בשעה עשר לפני הצהריים, קודם נסיעתו לאיהעל לכבוד היומא ההילולא של מרן בעל ישמח משה שחל בשבת, וכאשר שמע זקיני הקדוש את דבריו שאל כמה פעמים, אזוי, אזוי, ונתמלא שמחה גדולה, באמרו כי פעם אחת קודם שנסע לעיר דיארמאט על שבת קודש, הפצירו בו בניו שילך למקוה בערב שבת קודש בשעה עשר לפני הצהריים מחמת איזו סיבה, ובאין ברירה הסכים לזה, וכל ימיו הצטער על כך, שעשה דבר שלא ראה אצל רבותיו, לילך בשעה מוקדמת כל כך להמקוה לכבוד שבת, ועכשיו ששמע שרבו הקדוש מבלאזשוב עשה כך, נתמלא שמחה. אחר סעודת סיום זו התפללו תפלת ערבית, וזקיני הקדוש סיפר ספירת העומר בהתעוררות נפלאה ובשמחה גדולה, והכרתי עליו שממש החי' נפשו בזה, כאילו נושע מאיזו צרה.

15. בספר הקדוש של"ה (שער האותיות אות ק) כתב: ומצאתי בכנפי יונה (חלק ג' סימן מ"ח) **סוד הטבילה ערב שבת דוקא אחר חצות.**

16. בספר ערוך השולחן (סימן ר"ס סעיף ז') וזה לשונו: ופשוט הוא דכל דברים אלו רחיצה וכו' טוב יותר לעשות אחר חצות דיותר ניכר שהוא לכבוד שבת וכו', ויש מאחרין הרבה המרחץ והמקוה, ואומרים שכן הוא על פי הקבלה, וטועים הם, ויש ליגער בהם, ואדרבה דאם רק אחר חצות מצוה להקדים.

17. בספר טל אורות (מנהגי בית אליק, סעיף ל"ד) וזה לשונו: בכל יום תמיד ה' האדמו"ר מקפיד לטבול עצמו בבוקר השכם סמוך לקומו ממטתו, מלבד ביום הששי שהיתה הטבילה בחצות היום ממש אחר רחיצת חמין במרחץ. ובהערות שם (אות נ') מציין שכן מנהג הרב הקדוש המגיד מזולאטשוב זכותו יגן עלינו שטבל את עצמו בחצות היום ממש.

18. בספר בית ישראל (על קיצור שולחן ערוך סימן ע"ב סעיף י"ב אות א') וזה לשונו: בכל ערב שבת לאחר חצות הלך הגאון ר' שמעון חיים פלגר זכר צדיק לברכה (תלמיד מרן בעל תפארת אהרן זכותו יגן עלינו) לטבול במקוה, ומשם הלך להקיף את בית הקברות בעיר בעלעד, והי' מדבר ועושה תנועות בידי ולא נראה איש בסביבו, ואמרו הזקנים שהוא מדבר עם אליהו הנביא בכל ערב שבת.

19. בספר מטה משה (אות ת"י) וזה לשונו: ומפי מורי הגאון זכרונו לברכה שמעתי הטעם שיש לרחוץ סמוך לערב, כדי שתבא ההנאה בשבת עצמו, דרחיצה הנאה שלאחר שעה היא, כמו שכתוב הרמב"ן זכרונו לברכה הביאו הטור אורח חיים סימן תקנ"ג.

במקוה לכבוד שבת קודש, ובוודאי אדם שבלתי טהור הוא מטומאת קרי רחמנא ליצלן בוודאי חיוב גדול הוא לטבול את עצמו בערב שבת קודש שלא יכנס בקודש וטומאתו עליו, טומאת הגוף חס ושלום, אלא אף מי שעומד בחזקת טהרה, מצוה גדולה לטבול בערב שבת קודש, כי הטבילה בערב שבת קודש מועיל לקבל נשמה יתירה בשבת, ובלתי טהרת המקוה בוודאי לא ישיגנה.

6. בספר חסד לאלפים (סימן ר"ס סעיף א') כתב: לטבול גופו במקוה טהרה יש צורך גדול, כי כתבו המקובלים כי לא יוכל האדם לזכות לתוספת נפש רוח נשמה הבאים בשבת, אם לא יטבול במקוה טהרה אחר חצות, ומי פתי יאבד טובה הרבה מחמת עצלות שלא לטבול, הלא לפי גודל הטובה לזכות לתוספת נפש רוח נשמה ראוי ונכון למתבר גיזויזא דברדא ולמיטבל, ואם יתן איש את כל הון ביתו באהבה נאה ויאה וכו'.

7. בספר קרבן שבת (פרק ז' סימן ו') וזה לשונו: וכתב רבינו האריז"ל שהטבילה שטבל בערב שבת, היא טוב ויפה לאדם, ותועלת גדול להשגות הרבה חכמות.

8. בספר סדר היום (הנהגת יום שיש) כתב: ואם אפשר לו לטבול כל גופו בארבעים סאה בענין שלא יבא לו שום נזק, כמה יפה ונעים, כאשר היו עושים חסידים הראשונים שהיו יורדין לנהר לטבול, ואחר כך יוצאין לקראת כלה, ומקבלין עליהם אותה נשמה יתירה בטהרה וקדושה.

9. בספר זכרו תורת משה (לבעל חיי אדם זכרונו צדיק לברכה, סימן א' סעיף ב') כתב: יכול האדם להתבונן ולנסות, כי כאשר יכוין האדם את דעתו, ותהיה יראת ה' בלבו באמת, ויהיו מעשיו רצוים, אז בודאי לאחר שטבל בערב שבת בכוונה רצויה לקבל קדושת שבת, יכיון בדעתו שנתוסף לו נשמה יתירה, כי ירגיש בנפשו יראת הרוממות שבאה לו, עד שתבער בו אהבת ויראת ה'. וזה בדוק ומנוסה מכמה אנשים כמה פעמים בלא שום ספק, אבל כשאין נשמתו טהורה אז לא ירגיש בקדושת השבת.

10. בספר אמרי פנחס (שער ד' אות ו') כתב: להחמיר בטבילת ערב שבת קודש כמעט במסירת נפש, והוא [הרב הקדוש מקארץ זכותו יגן עלינו] בעצמו ה' מקיים אפילו בזקנותו שלא ה' יכול להלך ברגליו, ה' נושאין אותו לטבול במקוה חמה.

11. בספר בית אהרן (ליקוטים) כתב בשם צדיקים, מקוה בערב שבת איז כדאי צוא גיין איין מייל צוא פוס, [ללכת למקוה בערב שבת כדאי ללכת ברגל מייל שלם].

12. בספר אהל קדושים (זה לשונו: בזמירות לעטר פתורא צעשינוב, דף ח') וזה לשונו: כתב לי שאר בשרי הרב הצדיק בעל מחבר ספר שם הכהן זכרונו צדיק לברכה אשר תמיד כשהי' אביו הרב הצדיק הגאון המפורסם אב בית דין אמסאנא זכרונו צדיק לברכה בא לשינאווע כיכדוהו בתפילת קבלת שבת, ופעם אחת כאשר התפלל כבר לפני התיבה, והתחיל לנגן לכה דודי, עזב כבוד קדושת אדוני אבי זקני משינאווע זכותו יגן עלינו את בית המדרש והלך החדרה עם מתפללים להתפלל שם קבלת שבת, וכמו שהוא ידע שלא ה' באותו יום ו' ערב שבת קודש לטבול במקוה כי ה' חולה, הבין אשר מסתמא הרגיש בזה שלא טבל במקוה, מפני זה רצה כבוד קדושת אדוני אבי זקני זכותו יגן עלינו להתפלל בביתו להעמיד שם בעל תפלה לפני התיבה שטבל במקוה, הלך אחרי התפלה והצטדק לפני כבוד קדושת אדוני אבי זקני זכותו יגן עלינו שהרופא פקדו שלא

דטבריא, אתא אנטיגרוס גבהון וכו', (פירוש הפני משה ששאל אותו השד מה רבנן ומה אתם שרוים בצער, וספרו לו המעשה, והשיב להם תרחצו עצמיכם לכבוד שבת והא' הבורא יעשה לכם נסים, ובמוצאי שבת לקח אותם וכו'), עד כאן לשונו, עיין שם בירושלמי.

והרי מפורש שהלכו לדימוסין לטבריא לרחוץ ולטבול בערב שבת לכבוד שבת, בסמוך לשבת שהרי המלכה ציוה לבא, וכן אתא שלוחא גבהון סמוך לשקיעת החמה כנזכר לעיל, שהוא קודם בין השמשות, ואז הלכו הרבנן הנזכרים לעיל לרחוץ במרחץ בערב שבת, הרי דרכם הי' לרחוץ סמוך לכניסת שבת קודש, ואין לומר דרק אז עשו כן מפני המעשה ההוא, והלא לא ידעו בעת הלכו לרחוץ שיבא להם המכתב כזה, אלא ודאי בעל כרחך שכך הי' מנהגם לטבול בכל ערב שבת במרחץ חמין סמוך לשקיעת החמה כנזכר לעיל.

27. בספר ילקוט אברהם (סימן ר"ס אות נ"ט) וזה לשונו: זה רבות בשנים אשר הי' לו שיח דברים עם אדמו"ר הגאון הצדיק רצ"ש זצוק"ל, אב בית דין דקהילה קדושה מונקאטש, מתי תתחיל הזמן לטבול את עצמו בערב שבת קודש או בערב יום טוב שיהי' יוצא בטבילה זו לכבוד שבת קודש או לכבוד יום טוב, ואמר לי שעל פי האריז"ל אם טבל את עצמו שעה אחת קודם חצות היום יצא בזאת הטבילה לכבוד שבת קודש או לכבוד יום טוב, אבל מן המוטב שיטבול את עצמו סמוך לשבת קודש או ליום טוב, עד כאן לשונו הטהור.

28. בספר אוצר החיים (מנהגי צאנו, הוספות ותיקונים דף ש"ג) וזה לשונו: ומצאתי דבר חידוש בהגהות מנחת שבת לספר שומר שבת [להגאון ר' דוד לידא מאמסטרדם], מאת הגאון הצדיק ר' יקותיאל יודא הלברשטאם אב בית דין דולינא שיצא לאור בבילגוריי תרצ"ב שכתב (שם בדף ט' עמוד ב') בזה הלשון: מרן זקני עיר וקדיש מצאנו זכרונו לברכה הקפיד שבבואו מהמקוה כבר יהיו נרות שבת דולקות, ופעם אחת בא מהמקוה וראה שלא הדליקו עדיין הנרות וחזר להמקוה, עד כאן לשונו.

29. בספר שיח זקנים (חלק ב' דף ס"ב) וזה לשונו: שהרב הקדוש רבי אליעזר דוד מראדישיץ זכותו יגן עלינו, הי' הולך בערב שבת קודש קרוב לשבת במקוה רותחת ממש.

פרק ל'

דהקדוש מורנו הרב חיים ויטאל זכרונו לברכה כתב שצריך ב' טבילות, אחד לפשוט הבגדי חול והסטרא אחרא מעליו, ואחד למשוך עליו תוספת קדושת שבת וכו', וקודם שיטבול יתן את לבו ומחשבתו לשוב לפני בוראו כדי שיוכל לפשוט ולהסיר מעליו בגדי חול על ידי בושת והתשובה, ואז יוכל לסלק הסטרא אחרא וכו', ובא הטבילה השנית שיכוין בזה לזכר לבו בתשובה וכו'.

כן צריך האדם בערב שבת קודש בטבילה אחת להעביר כל הסטרא אחרא מעליו וכו', ועל כרחך באה הטבילה השנית למשוך עליו קדושת שבת, מאחר שדעתו נכון לנקות ולזכר מקום שתוכל לשרות בו הקדושה, אבל לא יועיל לו לעשות מעשה קוף ולטבול ולכוין במחשבתו להשליך ואינו משליך כלום, ושמצו וטנופו קבוע בלבו וכמסמורות נטועות במחשבתו ולבבו, ודאי שאין תועלת בעשייתו לבד, ולא מגרש וממילא לא מקדש.

20. בשולחן ערוך (סימן רס"ב סעיף ג' ברמ"א): לא ירחץ לשבת אלא סמוך לערב וכו'.

21. במדרש תלפיות (אות ט' ענף טבילה בדיבור המתחיל בערב שבת שכתב) כתב: וטוב שיהי' הטבילה סמוך לשבת קודש.

22. בסידור ר' אשר (דף רכ"ה עמוד א'): וכל עוד שתהי' הטבילה יותר קרובה לליל שבת יתגלה יותר תוספת וכו'.

23. בספר של"ה (שער האותיות אות ק') וזה לשונו: ומשמע מכתבי האריז"ל שהטבילה סמוך לקבלת שבת.

24. בספר משנת חסידים (מסכת יום הששי, פרק ז' אות ט') כתב: ובצאתו מהטבילה שכבר נטהר וכו', ובפרט אם הוא אחר חצי יום שאז הוא עיקר גלוי הארה זו, וכל שכן יותר סמוך לשבת, מתגלה ההארה ההיא יותר ויותר.

25. בספר רמזי שבת (אות ס"א) כתב: שבת ראשי תיבות ת'רחוץ ב'סמוך ש'בת.

26. בספר דברי תורה (מונקאטש, מהדורא א' אות י"א) וזה לשונו: מבואר בשער הכוונות ובסידור כי הטבילה בערב שבת קודש, כל מה שהוא סמוך ללילה טוב יותר, כי אז מתגלה יותר אור תוספות שבת עיין שם.

וכן שמעתי שנהג רבינו הגאון הקדוש בעל דברי חיים זכותו יגן עלינו, מצאנו, שהלך לטבול בערב שבת קודש סמוך להדלקת נרות והכנסת כלה שבת קודש.

ומצאתי ראי' להדברים האלו בירושלמי (תרומות סוף פ"ה) במעשה דדיקטיאלנוס מלכא שהי' מקודם דיקלוט חזירא ששלח מפנוניס שהוא רחוקה מטבריא מקום רבי, ושלה כתבים ואמר אני רוצה דרבנן יהיו אצלי במוצאי שבת הנה, ואמר להשליח שאל ימסור להם הכתבים עד ערב שבת עם ביאת השמש, כדי שלא יוכלו לקיים ציווי שלו, ועל ידי כך יעליל עליהם לנקום מהם (עד כאן לשון הפני משה שם).

ואתא שלוחא גבהון בערובתא עם מטעמי בשתא והוי ר' יודן נשיאה ור' שמואל בר נחמן גחתין למיסחי בדימוסין

בערב שבת קודש יטבול לכל הפחות שני טבילות - הכוונה בב' הטבילות - כל המרבה בטבילות הרי זה משובח

1. בספר שער הכוונות (ענין טבילת ערב שבת אות ז') וזה לשונו: דע כי צריך האדם לטבול ב' טבילות זו אחר זו, והא' היא להפשיט בגדי חול של הנפש, והב' היא לכבוד שבת, לקבל התוספות וכו'. גם צריך שיטבול ויכוין להסיר מעליו הרוח שהי' שורה עליו בימי החול.

2. בסידור ר' אשר (כוונת הטבילה לערב שבת קודש דף רכ"ו) וזה לשונו: טבילה א' דערב שבת וכו' לפשוט בגדי חול, טבילה ב' לקבל תוספות שבת וכו'.

3. בספר סידורו של שבת (חלק א' שורש הראשון ענף ג' עלה ה') כתב: ועל הענין הזה של תשובה רמזו בטבילת המקוה בערב שבת קודש,

4. בספר זוהר חי (חלק ד' דף ק"ע) וזה לשונו: צריכין לטבילה שני טבילות, אחד להפשיט בגדי חול וכו', להסיר ממנו קליפות נגה ויצר הרע, וטבילה שניה יאמר בפה מלא לכבוד שבת.

12. בספר עבודת הקודש (להחיד"א, מורא באצבע סימן ד' אות קל"ז) וזה לשונו: אם אפשר יטבול בכל ערב שבת, וטוב לטבול טבילה אחת להעביר הזוהמא וכו', וארבע טבילות, ויקבל ארבע מיתות וכו', ויטבול טבילה אחרת ליחוד הכל, ועוד יטבול לתקן מה שפגם בכעס וכו', ועוד יטבול להפשיט בגדי חול, ועוד שני טבילות לקבל הארת וקדושת שבת. נמצא שיטבול י' טבילות.

13. בספר תומר דבורה (מנהגי חתם סופר פרק ד'): שמרן הגאון הקדוש החתם סופר זכותו יגן עלינו, הי' נוהג לטבול בערב שבת קודש י' טבילות.

14. בספר כף החיים (סימן ר"ס אות ה') כתב: ומיהו יש חסידים שנוהגין לטבול בערב שבת י"ג טבילות, דהיינו תחלה טובלין אחת כדי לטהר מטמאתן שמא הוא טמא, ולכוין כי הוא טובל במקו"ה טהרה העולה קנ"א כמנין אהי"ה דגילוי ההי"ן כדי לטהר מטמאתו, והב' לתיקון הכעס ולכוין כי כע"ס עם הכולל גי' מקו"ה וגם אהי"ה במילוי ההי"ן, והג' לטהר מה שפגם בשם ע"ב, והד' מה שפגם בשם ס"ג, וה' מה שפגם בשם מ"ה, והו' בשם ב"ן, והז' כדי להפשיט בגדי החול של הנפש, והח' לכבוד שבת כנזכר לעיל וכו', ועוד טובלין ה' טבילות כנגד נרנח"י דנר"ן שמקבלין בליל שבת על ידי התפלה כנזכר במקומו, הרי י"ג כענין אח"ד ביום ההוא יהי' ה' אחד וכו'.

15. בסידור לב שמח (אלעסק, סדר השכיבה דף קס"ד עמוד א') כתב: ומי שטובל לשם תשובה באיזה יום מהימים צריך י"ד טבילות ערב שבת ובשל"ה ההתנהגות בעל תשובה במקוה מה שיאמר, ובסוף אם הוא בעל תשובה ובא לטהר עצמו בערב שבת אף כי בכל ימי השבוע תקנו כן, רק שאין אדם יכול לעמוד עליו, מכל מקום בערב שבת שהוא עת רצון תיקון שבת מלכתא, צריך לכלול גם כן טבילת ותיקון בעל תשובה וטבילת שבת, מחדא משתמע תרתי, אם הוא בריא יטבול י"ד טבילות לשלוט על י"ד עיתים הרעים, ולהפוך אותם לטובה וכו'.

16. כן בספר נזר הקודש (מנהגי מעלין, דף פ"ה) וזה לשונו: רבינו הי' מנהגו לטבול במקוה בערב שבת קודש י"ד טבילות.

17. בספר מעין גנים (עניני טבילה דף פ"ה) מובא מנהגו של הרב הקדוש רבי יעקב מוצפי זכרוננו צדיק לברכה, שבערב שבת קודש ירד למקוה טהרה, בכוונות עצומות ויחודים מיוחדים במחשבתו, וטבל בקדושה ובטהרה מאה וחמשים ואחד טבילות כמנין מקו"ה וכו'.

5. בסדר הנהגות של הרב הקדוש ר"ר שמעלקא מניקלשבורג זכותו יגן עלינו (הנהגות קדושות, בראש ספרו דברי שמואל, סעיף מ"ה מ"ו): ירגיל עצמו בטבילה תמיד וכו', ובערב שבת ובערב יום טוב וכו', ולטהרה סגי ב' טבילות.

6. בספר יסוד ושורש העבודה (שער ח' פרק א') כתב: כל המרבה בטבילה הרי זה משובה. שבכל טבילה שאדם טובל את עצמו יותר, ממשיך עליו קדושה ביותר הן בחול והן בשבת, ואדם מקדש את עצמו מלמטה מקדשין אותו מלמעלה יותר ויותר.

7. בסידור האריז"ל להרב ר' שבתי (כונת ערב שבת) וזה לשונו: יטבול עצמו ג' טבילות, אחד לאעברא זוהמא דחול, ופעם שני לקבל הארת שבת, ופעם שלישית לקבל נשמה יתירה.

8. בספר של"ה (שער האותיות אות ק') כתב: אבל לענין תיקון שבת לבד, אף כי יאמר הוידוי הנזכר, אינו צריך כי אם שלוש טבילות, א' יטבול להעביר זוהמת עונו והשארת סטרא אחרא השולטת בימי החול, כי אין אדם שימלא ממצודתם. הב' הוא הכנה לקבל נצוצי מלבוש הנשמה, ובטבילה זו יכוין בשלושה שמות וכו', הג' היא טהרה העיקרית וכו'.

9. בספר יסוד ושורש העבודה (שער ח' פרק א'): ויטבול על כל פנים לא פחות מג' טבילות, ורוב העולם נוהגין לטבול ד' טבילות כנגד ד' אותיות הוי"ה ב"ה ונכון הוא.

10. בסידור כתר נהורא (בארדיטשוב, דף ס"ג) כתב: יזהר לטבול בכל ערב שבת ג' או ד' טבילות.

11. בספר בן איש חי (הלכות שנה שני' פרשת לך אות ט"ו) מובא: מה טוב ומה נעים על פי הסוד לטבול בערב שבת כדי לקבל תוספת נפש רוח ונשמה דליל שבת על ידי טבילה, טבילה ראשונה לטהרה מכל טומאה, ושני' לתיקון עון הכעס, ושלישית להפשיט בגדי חול מעלי הנפש, ורביעית להסיר ולהפשיט מעליו הרוח שהי' שורה עליו בימי החול, כדי שישורה עליו עתה רוח מבריא, וחמישית היא לכבוד השבת לקבל תוספת והארה של קדושת השבת, ויש נוהגין

הקב"ה יצאנו לנו תורת נח של הרשב"י
שדווא "ההר הקדוש"
להעילוי מהמגילת התנ"א

התשע"ג חזרו מים, תיקון...
 אלו אנו וקא משפילי מים
 דא דאמי ספי טהר, יארו
 פריס נח, וימנעו פה נעים
 ענין, יעני מנחמא, וימנעו
 אחר מנין, יעני משפילי.
 ובתי יעני (שבת א) על הין
 פילי, יארו, משפילי, דא
 אורי וקב"ה דא.
 וילי חיל 3 וי' שני מילי סמא.
 וינין יעני, פרי 30 י' ג' ענין
 ד' וימנעו, וימנעו, יארו חיל
 סמ"א, וימנעו, וימנעו, וימנעו
 קודמיה, דא פא חיל אבי יא.

תיבת נח של הרשב"י
 0732-990044

התשע"ג חזרו מים, תיקון...
 אלו אנו וקא משפילי מים
 דא דאמי ספי טהר, יארו
 פריס נח, וימנעו פה נעים
 ענין, יעני מנחמא, וימנעו
 אחר מנין, יעני משפילי.
 ובתי יעני (שבת א) על הין
 פילי, יארו, משפילי, דא
 אורי וקב"ה דא.
 וילי חיל 3 וי' שני מילי סמא.
 וינין יעני, פרי 30 י' ג' ענין
 ד' וימנעו, וימנעו, יארו חיל
 סמ"א, וימנעו, וימנעו, וימנעו
 קודמיה, דא פא חיל אבי יא.